CONSILIUL SUPERIOR al MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CIMIŞLIA

ВЫСШИЙ СОВЕТ МАГИСТРАТУРЫ
СУД ЧИМИШЛИЯ

or.Cimişlia
str. Constantin Stamate nr. 1,
tel: 0241 2-23-64; 0241 2-10-90
e-mail: jcm@justice.md

Curtea Constituţională a
Republicii Moldova
mun. Chişinău,
str. Al. Lăpuşneanu nr. 28
MD 2004

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CIMIŞLIA
SEDIUL CENTRAL
Ieşire Nr. 81
"28" 10 2022

Prin prezenta, se remite în adresa Curţii Constituţionale, încheierea din 21 octombrie 2022 şi sesizarea avocatului Bargan Alexandru cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 17 alin. (5) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013) în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin. (3), 20 şi 23 din Constituţia Republicii Moldova, depusă în cadrul acţiunii civile intentate la cererea Ministerului Afacerilor Interne în contradictoriu cu Balan Cristian cu privire la încasarea cheltuielilor privind instruirea pârâtului, dar şi acţiunea reconvenţională, formulată de Balan Cristian în contradictoriu cu Ministerul Afacerilor Interne şi Academia de Poliţie „Ştefan cel Mare" a MAI cu privire la declararea nulităţii angajamentului.

Anexă: materialele cauzei civile – 2-67/22: copia încheierii şi sesizarea cu un total de 80 file.

Judecătorul Judecătoriei Cimişlia
sediul Cimişlia **Maria Ganganu**

09:30
CURTEA CONSTITUŢIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1759
"03" 11 2022

Cabinetul Avocatului "Bargan Alexandru"

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
a Republicii Moldova

SESIZARE
prezentată în conformitate cu art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție

I. Autorul sesizării

Numele/prenumele **Alexandru Bargan**

Ocupația **Avocat, Cabinetul Avocatului „ Bargan Alexandru"**

Adresa

1

II. Obiectul Sesizării

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma **„pe un termen de 5 ani"** cuprinsă în art. 17 alin. (5) și sintagma **„în primii 5 ani"** cuprinsă în art. 17 alin. (6) din Legea nr. 320 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (redacția 05.03.2013) în sensul corespunderii acestor prevederi cu art. 1 alin.(3), 20, 23 din Constituția Republicii Moldova.

III. Circumstanțele litigiului examinate de către instanța de judecată.

În fapt: La 20 septembrie 2013, prin ordinul rectorului (comandantului) Academiei „Ştefan cel Mare" nr. 90 ef/st din 06 august 2013 „Privind admiterea la studii superioare de licenţă (ciclul I, locuri bugetare) la Facultatea ştiinţe poliţieneşti a Academiei „Ştefan cel Mare" a MAI, în anul de studii 2013 - 2014", pîrîtul Balan Cristian a fost înmatriculat la studii de licenţă, finanţare bugetară.

La 06 august 2013, Balan Cristian a semnat angajamentul absolventului Academiei „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne prin care acesta s-a angajat să activeze în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 5 ani, iar în cazul încetării raporturilor de muncă înainte de termenul indicat, acesta va restitui cheltuielile suportate pentru studii proporţional cu perioada rămasa până la 5 ani, în modul stabilit de Ministrul Afacerilor Interne.

După absolvirea Academiei „Ştefan cel Mare", prin Ordinul Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne nr. 406 ef. din 05 iulie 2016, pîrîtul a fost numit (în bază de contract din 06 iulie 2016), în funcţia de ofiţer de sector al Sectorului de poliţie nr. 6 (or. Codru) al Inspectoratului de Poliţie Centru al Direcţiei de Poliţie a municipiului Chişinău a Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne, cu acordarea gradului special „Locotenent de Poliţie".

Prin Ordinul Inspectoratului General al Poliţiei al Ministerului Afacerilor Interne nr. 150 ef. din 10 aprilie 2017, pîrîtul a încetat serviciul în Poliţie începând cu 18 aprilie 2017, în corespundere cu prevederile art. 47 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului, implicit prin depunerea cererii personale privind încetarea raporturilor de muncă, activând în cadrul subdiviziunii la care a fost repartizat doar 09 luni 12 zile din cele 60 de luni în care urma să activeze.

La data de 05 aprilie 2018, Ministerul Afacerilor Interne al RM s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Cristian Balan privind încasarea cheltuielilor pentru instruire.

Între timp, la 15 mai 2020 Cristian Balan, prin Ordinul nr. 217ef. a fost reangajat în cîmpul muncii în funcţia de ofiţer de sector al Sectorului de poliţie nr. 5 al Inspectoratului de Poliţie Centru al Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău al IGP al MAI cu reconfirmarea gradului special „inspector".

La moment, cauza civilă nominalizată se află pe rolul Judecătoriei Cimişlia, sediul Cimişlia spre examinare, fiind înaintată o acţiune reconvenţională privind declararea nulă a angajamentului absolventului Cristian Balan.

IV. Expunerea pretinsei sau a pretinselor încălcări ale Constituţiei şi argumentele aduse în sprijinul acestor afirmaţii.

Articolul 17 alin. (5) al Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului, **persoana admisă la studii în Academia „Ştefan cel Mare" a**

Ministerului Afacerilor Interne semnează un angajament de continuare a serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, după absolvirea instituţiei, pe un termen de 5 ani. Astfel, unica prevedere în ce priveşte semnarea unui angajament de către absolvent, este exclusiv această normă. Cu alte cuvinte, norma juridică legală ce serveşte ca bază a unui angajament ce urma să îl semneze absolventul este art. 17 alin. 5) al legii, citat supra.

La semnarea contractului în anul 2013, drept condiţie pentru înmatricularea studentului Balan Cristian în cadrul Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare", la 06 august 2013, ultimului i-a fost înaintat pentru semnare un angajament care este lovit de nulitate absolută deoarece, conform textului acestuia, rezultă că Balan Cristian a fost obligat să îşi continuie serviciul **pentru primii 5 ani**, şi nu **pe un termen de 5 ani**, aşa cum prevede alin. (5) al art. 17.

Or, alin. (6) din art. 17 al legii, prevede consecinţele nerespectării angajamentului şi nu stabileşte modalitatea şi conţinutul angajamentului ce urmează a fi înaintat spre semnare, care trebuie să fie bazat pe alin. (5) al art. 17.

Totodată, trebuie să evidenţiem că, normele citate lasă loc de interpretări, provoacă neclarităţi şi incertitudini, şi anume, absolventul trebuie în total să activeze 5 ani, sau anume primii 5 ani, în condiţiile în care angajamentul semnat de către absolvent ar fi trebuit să fie pentru un termen de 5 ani aşa cum se invocă în art. 17 alin. (5), însă consecinţele prevăzute la art. 17 alin. (6) al legii prevede că anume primii 5 ani de activitate.

Cu alte cuvinte, un absolvent care semnează un angajament pe un termen de 5 ani de a munci în continuare, datorită normei din art. 17 alin. (6) este obligat să muncească anume în primii 5 ani.

În acest sens, legiuitorul nostru a creat un paralelism legislativ ceea ce contravine Articolului 1 alin. (3) din Constituţie, care proclamă Republica Moldova ca un stat de drept şi democratic.

Învederăm Curtea că exigenţele statului de drept presupune *inter alia* asigurarea legalităţii şi a certitudinii juridice (Raportul privind preeminenţa dreptului, adoptat de Comisia de la Veneţia la ce-a de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

Principiul legalităţii şi al certitudinii juridice este esenţial pentru garantarea încrederii în statul de drept şi constituie o protecţie împotriva arbitrarului. Aşadar, asigurarea şi respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară şi previzibilă normele adoptate.

Cu atât mai mult, principiul statului de drept reprezintă baza unei societăţi democratice.

Dacă ar fi să ne expunem asupra neconstituţionalităţii art. 17 alin. (5) şi (6) al Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului prin prisma art. 20 din Constituţie care consfinţeşte accesul liber la justiţie, element difinitoriu al dreptului la un proces echitabil, reglementat la art. 6 al Convenţiei Europeană a Drepturilor Omului, am aprecia asigurare interpretării unitară a legii, chiar de este în prim-plan atribuţie a instanţei, în realitate exigenţa priveşte tot activitatea legislativă,

întrucât de modul în care sunt reglementate, corelate, sistematizate actele normative, depinde unitatea interpretării acestora.

După intrarea în vigoare a unui act normativ, la elaborarea căruia se presupune că au fost respectate regulile de tehnică legislativă, pe durata existenţei acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea, în toate aceste cazuri revenind tot legiuitorului asigurarea clarităţii şi coerenţei reglementării, precum şi integrarea armonioasă a acesteia în sistemul de drept, pentru eliminarea pe cât posibil a divergenţelor de interpretare.

Existenţa unor asemenea divergenţe profunde de interpretare în cadrul sistemului moldovenesc de drept ar crea nesecuritatea raporturilor juridice. Astfel, în *cauza Păduraru împotriva României,* Curtea a statuat că **„în lipsa unui mecanism care să asigure coerenţa practicii instanţelor naţionale, asemenea divergenţe profunde de jurisprudenţă, ce persistă în timp şi ţin de un domeniu ce prezintă un mare interes social, sunt de natură să dea naştere unei incertitudini permanente şi să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar, care reprezintă una dintre elementele statului de drept."**

Din considerentul că legiuitorul a adoptat şi a prevăzut în două legi diferite aceleaşi fapte, pasibil de sancţionare, săvârşite de aceiaşi subiecţi, creează contradicţie cu art. 23 alin.(2) din Constituţie, care stabileşte că statul are obligaţia de a asigura dreptul fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle sale. În acest sens, norma din Legea concurenţei cât şi din Codul contravenţional nu întrunesc parametri de previzibilitate şi claritate, neexistând o certitudine din partea celui care urmează a fi supus inspecţiei în baza cărei legi va fi sancţionat în caz de neadmiterea/refuzului controlului.

Din jurisprudenţa Curţii Constituţionale, o importanţă majoră prezintă Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, prin care curtea a reţinut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate şi claritate – **norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale şi să prevadă, în mod rezonabil, în funcţie de circumstanţele cauzei, consecinţele acestei condudite.** În caz contrar, cu toate că legea conţine o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situaţia dată, persoana poate pretinde că nu-şi cunoaşte drepturile şi oblligaţiile. Într-o astfel de interpretare, norma nu corespunde criteriilor clarităţii este contrară art. 23 din Constituţie [...]."

Orce act normativ trebuie să fie formulat cu o precizie suficientă, astfel încât să permită persoanelor interesate, care pot apela la un specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecinţele care pot rezulta dintr-un act determinat.

Imprecizia sau lipsa de previzibilitate a textului de lege care constituie obiectul controlului de neconstituţionalitate, afectează demnitatea umană, valoare supremă prevăzută de Constituţia Republicii Moldova.

La caz, importanţă majoră prezintă jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, prin care a specificat importanţa asigurării accesibilităţii şi previzibilităţii legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigenţe.

Astfel, Curtea Europeană a menţionat că nu poate fi considerată „lege" decât o normă enunţată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-şi corecteze conduita. În special, **o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanţie contra atingerilor arbitrare ale puterii publice** (cauza *Amann v. Elveţia,* hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situaţiile în care oferă o anumită marjă de discreţie, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver şi alţii v. Regatul Unit,* hotărârea din 25 martie 1983, §80).

În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituţională a reţinut că la elaborarea unui act normativ, **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca aceasta să corespundă exigenţelor de calitate**. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă **principiului unităţii materiei legislative** sau corelaţiei între textele regulatorii, **pentru ca persoanele să-şi poată adopta comportamentul la reglementările existente**, ceea ce exclud interpretările contradictorii sau concurenţa între normele de drept aplicabile.

Prin urmare, refuzul/neadmiterea inspecţiei Consiliul Concurenţei poate fi sancţionat atât în temeiul art. 68 alin.(1) lit.d) din Legea concurenţei, cât în temeiul art. 330^1 din Codul contravenţional.

În acest context, Curtea Constituţională a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispoziţiile pe care le conţine şi **să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine şi insecuritate juridică.** Or, **în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceloraş reglementări în mai multe articole sau alineate din acelaş act normativ ori în două sau mai multe acte normative** (HCC nr. 2 din 30.01.2018, §45).

Prin urmare, subiectul conduita căruia este reglementată de norma prevăzută la art. 17 alin. (5) şi (6) al Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului este cumprins de incertitudine trebuie să muncească cumulativ în diverse perioade 5 ani, (situaţie întîlnită la Cristian Balan la moment), sau trebuie anume în primii 5 ani de activitate să muncească neîntrerupt.

La caz este imperios de reflectat că, sancţiunea nerespectării de către subiectul a cărui conduită prin normele legale ale căror verificare o cerem este faptul că trebuie să restituie cheltuielile pentru instruire. Într-un stat democratic, statul trebuie să fie garantul clarităţii reglementărilor pe care le face. Or, cu alte cuvinte, un cetăţean

trebuie să înţeleagă cu precizie conduita pe care trebuie să o aibă pentru a nu fi sancţionat.

1. Prevederi relevante din Hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(l) lit.a) şi g) din Constituţia Republicii Moldova:

În baza hotărârii menţionate supra, Curtea Constituţională a hotărât:

1. În sensul art.135 alin.(l) lit. a) şi g) coroborat cu art.20, 115,116 din Constituţie:

- în cazul existenţei incertitudinii privind constituţionalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, hotărârilor şi ordonanţelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluţionarea unei cauze aflate pe rolul său, instanţa de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituţională;

- excepţia de neconstituţionalitate poate fi ridicată în faţa instanţei de judecată de către oricare dintre părţi sau de reprezentantul acesteia, precum şi de către instanţa de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituţionalităţii unor norme ce urmează a fi aplicate la soluţionarea unei cauze se prezintă direct Curţii Constituţionale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curţii Supreme de Justiţie, Curţilor de Apel şi judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- **judecătorul ordinar nu se pronunţă asupra temeiniciei sesizării sau conformităţii cu Constituţia a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiţii:**

1) obiectul excepţiei intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.l lit.a) din Constituţie;

2) excepţia este ridicată de către una din părţi sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanţa de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curţii având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepţia de neconstituţionalitate se prezintă Curţii Constituţionale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curţii Supreme de Justiţie, Curţilor de Apel şi judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(l) lit. a) şi g) din Constituţie.

2. Prevederile relevante ale Constituţiei (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui, libera dezvoltare a personalităţii umane, dreptatea şi pluralismul politic reprezintă valori supreme şi sunt garantate."

Articolul 20
Accesul liber la justiţie

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie."

Articolul 23
Drepturile fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle

"(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle. În acest scop statul publică şi face accesibile toate legile şi alte acte normative."

Articolul 134
Statutul

"(1) Curtea Constituţională este unica autoritate de jurisdicţie constituţională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituţională este independentă de orice altă autoritate publică şi se supune numai Constituţiei.

(3) Curtea Constituţională garantează supremaţia Constituţiei, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă şi putere judecătorească şi garantează responsabilitatea statului faţă de cetăţean şi a cetăţeanului faţă de stat."

Articolul 135
Atribuţiile

„(1) Curtea Constituţională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituţionalităţii legilor şi hotărârilor Parlamentului, a decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, a hotărârilor şi ordonanţelor Guvernului, precum şi a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituţia;

[...]

g) rezolvă cazurile excepţionale de neconstituţionalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiţie;

[...].

(2) Curtea Constituţională îşi desfăşoară activitatea din iniţiativa subiecţilor prevăzuţi de Legea cu privire la Curtea Constituţională."

Articolul 140
Hotărârile Curţii Constituţionale

„(1) Legile şi alte acte normative sau unele părţi ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curţii Constituţionale.

(2) Hotărârile Curţii Constituţionale sunt definitive şi nu pot fi atacate."

3. Prevederile relevante ale Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituţională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86) sunt următoarele:

Articolul 4
Atribuţiile Curţii Constituţionale

„(1) Curtea Constituţională:

a) exercită la sesizare controlul constituţionalităţii legilor, regulamentelor şi hotărârilor Parlamentului, a decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, a hotărârilor şi dispoziţiilor Guvernului, precum şi a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituţia;

[...]

g) rezolvă excepţiile de neconstituţionalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiţie;

[...]

(2) Competenţa Curţii Constituţionale este prevăzută de Constituţie şi nu poate fi contestată de nici o autoritate publică."

4. Prevederile relevante ale Codului jurisdicţiei constituţionale nr.502-XIII din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art. 597) sunt următoarele:

Autoritatea de jurisdicţie constituţională

„(1) Unica autoritate de jurisdicţie constituţională în Republica Moldova este Curtea Constituţională.

(2) Curtea Constituţională garantează supremaţia Constituţiei, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă şi

putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului faţă de cetăţean şi a cetăţeanului faţă de stat."

Competenţa în materie a Curţii Constituţionale

„(1) În exercitarea jurisdicţiei constituţionale, Curtea Constituţională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituţionalităţii legilor şi hotărârilor Parlamentului, decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, hotărârilor şi ordonanţelor Guvernului, precum şi a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituţia;

[...]

g) rezolvă excepţiile de neconstituţionalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiţie;

[...]

(2) Se supun controlului constituţionalităţii numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituţiei Republicii Moldova – 27 august 1994.

(3) Curtea Constituţională examinează în exclusivitate chestiuni de drept."

Limitele de competenţă

„(1) Curtea Constituţională soluţionează numai probleme ce ţin de competenţa sa. Dacă în procesul examinării apar chestiuni de competenţa altor organe, Curtea remite acestora materialele sau comunică faptul părţilor şi organelor interesate, dând explicaţiile de rigoare.

(2) Curtea Constituţională îşi stabileşte ea însăşi limitele de competenţă.

(3) Controlând constituţionalitatea actului contestat, Curtea Constituţională poate pronunţa o hotărâre şi în privinţa altor acte normative a căror constituţionalitate depinde în întregime sau parţial de constituţionalitatea actului contestat."

Prezumţia constituţionalităţii actelor normative

„Orice act normativ, precum şi orice tratat internaţional la care Republica Moldova este parte; se consideră constituţional până când neconstituţionalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicţiei constituţionale, cu asigurarea tuturor garanţiilor prevăzute de prezentul cod."

5. Prevederile ale Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia 05.03.2013) sunt următoarele:

Articolul 17

(1) Formarea profesională iniţială şi continuă a poliţiştilor se efectuează în cadrul Academiei „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne.

(2) În cazul angajării unor persoane care au absolvit alte instituţii de învăţămînt, înainte de a începe exercitarea atribuţiilor conform fişei postului, aceste persoane urmează un curs de instruire iniţială la Academia „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.

(3) Pe durata studiilor, studenţii Academiei „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne se consideră angajaţi în serviciul Poliţiei.

(4) Participarea studenţilor Academiei „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne la activităţi de menţinere şi asigurare a ordinii şi securităţii publice şi de descoperire a infracţiunilor reprezintă o componentă a formării lor profesionale, prevăzută de programele de instruire.

(5) Persoana admisă la studii în Academia „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne semnează un angajament de continuare a serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, după absolvirea instituţiei, **pe un termen de 5 ani**.

(6) Studentul exmatriculat pentru indisciplină sau nereuşită, precum şi poliţistul care a absolvit Academia „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat şi a încetat raporturile de serviciu **în primii 5 ani de activitate** din motive specificate la art. 47 alin. (1) lit. a), h), k)–m) restituie cheltuielile pentru studii proporţional cu perioada rămasă pînă la 5 ani, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.

V. Cerinţele autorului sesizării.

Verificarea constituţionalităţii art. 17 alin. (5) şi a art. 17 alin. (6) din Legea nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia 05.03.2013) în mod special a sintagmelor **„pe un termen de 5 ani"** şi **„în primii 5 ani de activitate"** în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin.(3), 20, 23 din Constituţia Republicii Moldova.

VI. Date suplimentare la obiectul sesizării

Clarificarea aspectelor invocate în prezenta sesizare ar contribui esenţial la consolidarea cadrului normativ aplicabil în raporturile dintre absolvenţii Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare" şi stat nemijlocit precum şi ar distruge paralelismele legislative care persistă şi creează nedumerire subiecţilor de drept.

VII. Documente anexate

1. Copia mandatului avocațial nr.1362221;
2. Copia ordinului din 20 septembrie 2013 privind admiterea la studii;
3. Copia angajamentului absolventului;
4. Copia ordinului de numire în funcție din 05 iulie 2016;
5. Copia ordinului de eliberare din funcție din 10 aprilie 2017;
6. Copia ordinului de numire în funcție din 15 mai 2020

VIII. Declarația și semnătura

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

UNIUNEA AVOCAȚILOR REPUBLICA MOLDOVA AVOCAT BARGAN ALEXANDRU LICENȚA Nr. 3014

Avocat **Alexandru Bargan**

Dosarul nr. 2-67/22 **PIGD:2-18006696-21-2-02082021**

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2022 **oraşul Cimişlia**

Judecătoria Cimişlia, sediul central, Republica Moldova
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător — Maria Ganganu
Grefier : — Corina Pucaliov
Cu participarea:
Reprezentantului reclamantului Ministerul Afacerilor Interne — Vasili Scaletchi
Avocatului: — Bargan Alexandru
Pârâtului- Academia „Ştefan Cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne — Ana Mihăilă

În lipsa:
Pârâtului — Balan Cristian

a examinat în şedinţa de judecată publică sesizarea avocatului Bargan Alexandru cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 17 alin. (5) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013) în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin. (3), 20 şi 23 din Constituţia Republicii Moldova, depusă în cadrul acţiunii civile intentate la cererea Ministerului Afacerilor Interne în contradictoriu cu Balan Cristian cu privire la încasarea cheltuielilor privind instruirea pârâtului, dar şi acţiunea reconvenţională, formulată de Balan Cristian în contradictoriu cu Ministerul Afacerilor Interne şi Academia de Poliţie „Ştefan cel Mare" a MAI cu privire la declararea nulităţii angajamentului,-

CONSTATĂ:

La 05 aprilie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a sesizat instanţa de judecată cu cerere îndreptată către Balan Cristian, având ca obiect solicitarea: privind restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire în sumă totală de 67 510, 52 lei şi încasarea cheltuielilor de judecare şi a dobânzii de întârziere.

La data de 05.02.2019 Judecătoria Cimişlia, sediul Central a adoptat hotărâre pe marginea cauzei potrivit căreia a fost admisă parţial acţiunea, fiind încasat din contul pârâtului în beneficiul reclamantului cheltuieli suportate pentru instruire în sumă de 67510,52 lei şi cheltuielile suportate pentru reclamant în cadrul examinării cauzei civile: 200 lei pentru citarea publică a pârâtului şi suma de 204,2 lei cheltuieli pentru transport, iar în total suma de 67914,72 lei. S-a încasat din contul lui Balan Cristian în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2025,31 lei.

Prin Decizia Curţii de Apel Comrat din 17 iunie 2021 s-a dispus admiterea apelului declarat de Balan Cristian. În acest sens s-a dispus casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cimişlia sediul Central din 02 februarie 2019 adoptată pe cauza civilă la acţiunea înaintată de Ministerul Afacerilor Interne către Balan Cristian privind restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire

La data de 02 august 2021, cauza a fost distribuită aleatoriu în procedura judecătorului Maria Ganganu, pentru examinare.

Prin încheierea din 13 decembrie 2021, s-a admis cererea avocatului Bargan Alexandru privind declinarea competenţei în materie de soluţionare şi strămutarea cauzei către o instanţă judiciară egală în grad. S-a declinat competenţa în materie de soluţionare a prezentei cauze, în favoarea Judecătoriei Chişinău şi s-a strămutat cauza civilă nr: 2- 747/21, pornită la cererea reclamantului Ministerul Afacerilor Interne către Balan Cristian privind restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire, către Judecătoria Chişinău, sediul Centru - instanţa

Preşedintele
Judecătoriei Cimişlia

judiciară din jurisdicţia căreia înregistrează domiciliul în sensul art. 38 Cod Civil - pârâtul Balan Cristian.

Potrivit încheierii Colegiului Civil Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 26 ianuarie 2022 se constată competenţa Judecătoriei sediul Central la judecarea cauzei civile, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne către Balan Cristian privind restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire, cu remiterea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne către Balan Cristian privind restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire spre judecare în fond la Judecătoria Cimişlia, sediul Central.

În cursul pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare, partea pârâtă a înregistrat acţiune reconvenţională, îndreptată către Ministerul Afacerilor Interne a R.M. dar şi a Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare" a MAI, prin care a solicitat admiterea spre examinare a cererii de chemare în judecată concomitent cu acţiunea iniţială şi declararea nulităţii Angajamentului absolventului Academiei „Ştefan cel Mare" din 06.08.2013, semnat de către Balan Cristian.

În cadrul şedinţei judiciare din 10 octombrie 2022, partea reclamantă în acţiunea reconvenţională, prin intermediul avocatului Bargan Alexandru a înaintat instanţei cerere privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate. Potrivit acesteia, a solicitat partea admiterea cererii şi emiterea unei încheieri judiciare prin care să fie ridicată excepţia de neconstituţionalitatea prevederilor art. 17 alin. (7) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013) în mod special a sintagmelor „ pe un termen de 5 ani" şi „în primii 5 ani de activitate" în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin. (3), 20 şi 23 din Constituţia Republicii Moldova.

În vederea susţinerii poziţiei sale, autorul excepţiei de neconstituţionalitate a indicat că Ministerul Afacerilor Interne al RM s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Cristian Balan privind încasarea cheltuielilor pentru instruire. Cu titlu de probă a indicat Angajamentul absolventului Cristian Balan din 06 august 2013, ordinele de numire în funcţie din 05 iulie 2016 şi de încetare a raporturilor de serviciu din 10 aprilie 2017. Drept temeiuri de încasare a acestor cheltuieli reclamantul a indicat prevederile pct. 4 a Hotărârii de Guvern nr. 923 din 04 septembrie 2001. Susţine autorul excepţiei de neconstituţionalitate că, î n accepţiunea raţiunii expusă în cererea de chemare în judecată, reclamantul solicită încasarea cheltuielilor de instruire utilizând ca formulă de calcul obligaţia lui Cristian Balan consemnată în angajamentul din 06 august 2013, care la rândul său nu este bazat pe prevederile hotărârii de guvern nr. 923, ci pe prevederile Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului. Consideră că angajamentul absolventului Balan Cristian din 06 august 2013, este lovit de nulitate absolută, deoarece contravine prevederilor imperative ale legii, respectiv la data de 23 mai 2022 în şedinţă a înaintat o acţiune reconvenţională privind declararea nulităţii absolute a acestuia.

Indică că conform art. 17 alin. (5) al Legii nr, 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului, persoana admisă la studii în Academia „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne semnează un angajament de continuare a serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, după absolvirea instituţiei, pe un termen de 5 ani. În continuare, alin. (6) al aceluiaşi articol prevede că studentul exmatriculat pentru indisciplină sau nereuşită, precum şi poliţistul care a absolvit Academia Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat şi a încetat raporturile de serviciu în primii 5 ani de activitate din motive specificate la art. 47 alin, (1) lit. a), h), k)-m) restituie cheltuielile pentru studii proporţional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.

Astfel reţine autorul sesizării că Balan Cristian a fost angajat în câmpul muncii, apoi şi-a dat demisia pentru că nu făcea faţă financiar fiind nevoit să plece peste hotare o perioadă de timp pentru aşi întreţine familia, iar la moment îşi continuă munca în cadrul MAI fiind reangajat în anul 2020, iar norma juridică prevăzută la art. 17 alin. (6) vine în contradicţie cu cea de la art, 17 alin. (5), în mod special sintagmele „pe un termen de 5 ani" şi „în primii 5 ani de activitate" consideră necesară ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate a normelor invocate, sub aspectul corespunderii cu prevederile şi principiile consfinţite în Constituţia RM. Consideră că în speţă sunt întrunite toate condiţiile prevăzute la art. 12[1] Cod de procedură civilă.

Copia corespunde originalului

Preşedintele
Judecătoriei Cimişlia

Supusă dezbaterilor judiciare, necesitatea sesizării Curţii Constituţionale în acest sens, autorul acesteia – avocatul Bargan Alexandru a susţinut integral admiterea cereri de sesizare a Curţii Constituţionale. În acest sens, avocatul a menţionat că deşi norma materială a fost abrogată, aceasta, în consecinţa criteriilor de aplicabilitate a cadrului legal constituit la etapa generării raporturilor obligaţionale, dar şi ţinând cont de faptul că, aceiaşi reglementare îşi regăseşte reflecţia într-un alt număr de articol, în cadrul aceleiaşi Legi, consideră că în raport cu aceasta poate fi demarat controlul neconstituţionalităţii.

Pe marginea chestiunii, atât reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne - Vasili Scaleţchi cât şi reprezentantul Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare" a MAI - Ana Mihăilă au solicitat respingerea cererii formulate de avocatul Bargan Alexandru. În acest sens Vasili Scaleţchi a indicat faptul că norma în raport cu care s-a solicitat ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate este abrogată, iar ca consecinţă aceasta nu poate fi supus controlului neconstituţionalităţii.

Pârâtul Balan Cristian, în cadrul şedinţei judiciare nu s-a prezentat, interesele acestuia fiind reprezentate de avocatul Bargan Alexandru.

Astfel, instanţa, audiind părţile, examinând solicitarea părţii pârâte, în coroborare cu prevederile Constituţionale, procesuale, legale şi a actelor normative ce vizează situaţia, consideră necesar de a ridica excepţia de neconstituţionalitate şi de a remite Curţii Constituţionale sesizarea înaintată de avocatul Bargan Alexandru în interesul lui Balan Cristian reieşind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor alin.(1), (2) art.2 Cod Procedură Civilă „Procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.*(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod şi prevederile Constituţiei Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituţiei(...)".

Totodată, conform prevederilor art.12¹ Cod de procedură civilă *„dacă, în procesul judecării cauzei, instanţa constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituţiei şi este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituţionalităţii, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiţie care, la rândul său, sesizează Curtea Constituţională".*

La 09 februarie 2016 Curtea constituţională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituţia Republicii Moldova, prin care a hotărât că: excepţia de neconstituţionalitate poate fi ridicată în faţa instanţei de judecată de către oricare dintre părţi sau reprezentantul acestuia, precum şi de către instanţe din oficiu.

De asemenea, Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepţia de neconstituţionalitate se prezintă Curţii Constituţionale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curţii Supreme de Justiţie, curţilor de apel şi judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) şi g) din Constituţia Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunţă asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformităţii cu Constituţia normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiţii :a) obiectul excepţiei intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituţie ; b) excepţia este ridicată de către una din părţi sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanţa de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curţii, având ca obiect prevederile contestate.

Potrivit art. 12¹ alin. (2) – (5) Cod de procedură civilă „La ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate şi sesizarea Curţii Constituţionale, instanţa nu este în drept să se pronunţe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformităţii cu Constituţia a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiţii:a) obiectul excepţiei intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituţie;b) excepţia este ridicată de către una din părţi sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanţa de judecată din oficiu;c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei;d) nu există o hotărâre anterioară a Curţii Constituţionale având ca obiect prevederile contestate.(3) Ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate se dispune printr-o

Judecătoriei Cimişlia

încheiere care nu se supune niciunei căi de atac şi care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunţarea Curţii Constituţionale asupra excepţiei de neconstituţionalitate se amână pledoariile.(4) Dacă nu sânt întrunite cumulativ condiţiile specificate la alin. (2), instanţa refuză ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.(5) Instanţa de judecată poate ridica excepţia de neconstituţionalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curţii de apel a fost declarată admisibilă conform legii

Analizând criteriile reflectate în vederea constatării temeiniciei şi conformităţii sesizării, instanţa constată că, normele invocate de avocatul Alexandru Bargan faţă de care se solicită controlul constituţionalităţii, fac parte din cele enumerate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituţie, excepţia a fost ridicată de către avocatul Alexandru Bargan, în interesele pârâtului Balan Cristian, în cadrul cauzei civile în cadrul căruia cel din urmă are calitate procesuală de pârât şi reclamant reconvenţional. Reieşind din contextul argumentării abordate de avocat, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei, iar ca urmare a portalului http://www.constcourt.md/ccdocs.php?l=ro, instanţa a constatat că o astfel de chestiune nu a fost supusă soluţionării anterioare. Mai mult, argumentele reprezentantului Ministerul Afacerilor Interne referitoare la necesitatea respingerii cererii avocatului din perspectiva faptului că, normele invocate în conţinutul sesizării au fost abrogate, instanţa nu le poate reţine, or, de vreme ce aceste norme au fost invocate de parte ca fiind aplicabile speţei, aprecierea argumentelor respective, ar genera expunerea pe fondul excepţiei, fapt inadmisibil în cadrul acestei sesiuni.

În sensul dat, instanţa concluzionează că cererea depusă de avocatul Bargan Alexandru cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 17 alin. (5) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013) în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin. (3), 20 şi 23 din Constituţia Republicii Moldova, întruneşte condiţiile temeiniciei şi conformităţii.

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curţii Constituţionale din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. (a) şi (g) din Constituţia Republicii Moldova, art. 12^1 Cod de procedură civilă, instanţa de Judecată, -

d i s p u n e:

Se ridică excepţia de neconstituţionalitate depusă de avocatul Bargan Alexandru cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 17 alin. (5) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013) în sensul corespunderii acestora cu art. 1 alin. (3), 20 şi 23 din Constituţia Republicii Moldova.

Se remite după competenţă Curţii Constituţionale sesizarea depusă de avocatul Bargan Alexandru în interesele pârâtului Balan Cristian cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a art. 17 alin. (5) şi art. 17 alin. (6) din Legea nr: 320 cu privire la activitatea poliţiei şi statutul poliţistului (în redacţia din 05.03.2013).

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Judecătorul Judecătoriei Cimişlia
sediul Cimişlia **Maria Ganganu**